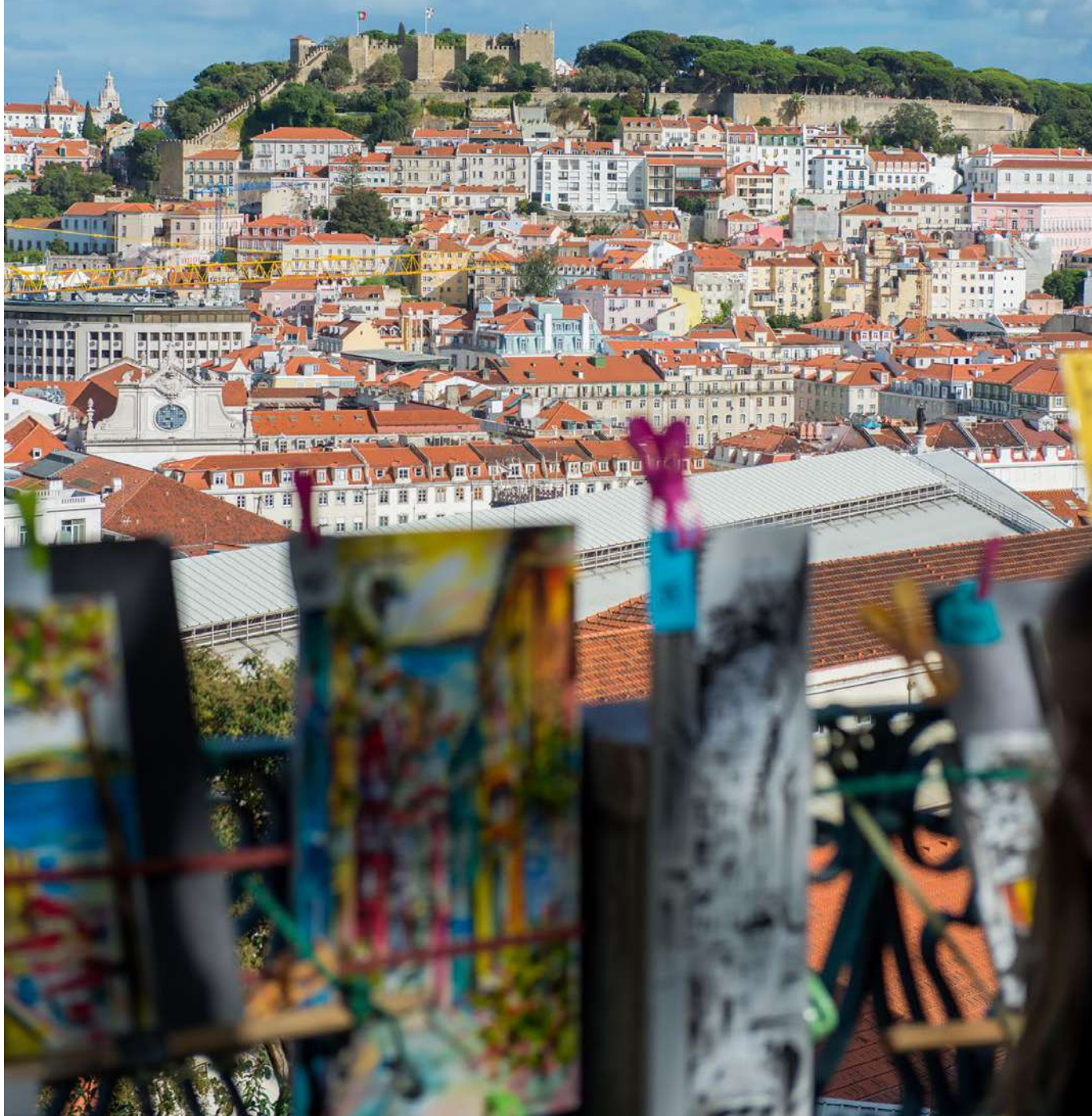

LIZBONA JE VEDNO DOBRA IDEJA

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE: **MANKICA KRANJEC**

Kdor s televizijskih zaslonov pozna zmagovalca za pesem Evrovizije, mladega Salvadorja Sobrala, ki je svet pred dvema letoma navdušil s čutno skladbo *Amar Pelos Dois*, bo kaj hitro lahko razumel portugalsko dušo, ki ga bo, obljubim, takoj prevzela.

Lizbona, to šarmantno in dinamično mesto ob reki Tajo, me vedno znova navduši s toplim portugalskim soncem, milimi zimami in ravno pravšnje mero južnjaškega temperamenta, v kombinaciji s prijaznostjo domačinov in melosom čutnega fada. V Lizbono se rada vračam. Že pred leti sem jo uvrstila visoko na seznam mest, kjer bi z veseljem nekoč živel.

Tisti, ki pravijo, da je Lizbona vedno dobra ideja, imajo še kako prav. Sijajna je prav zato, ker v njej ni nič posebno spektakularnega. Očarale vas bodo slikovite mestne četrti z labirinti prelepih tlakovanih uličic, ki v sebi še danes skrivajo vedrega duha prvih raziskovalcev in pomorščakov, pa vrsta kavarn in gostiln, kjer se domačini radi družijo, trgovnice, polne sodobnega oblikovanja, ki privabijo ljubitelje nakupovanja, in klubi, ki bodo navdušili neumorne ljubitelje nočnega življenja.

Najboljše v Lizboni: Príncipe Real in Chiado

Čprav sistem podzemne železnice v Lizboni deluje zelo dobro, boste v mestu še hitreje, če boste prevoz z letališča naročili prek aplikacije Uber, ki deluje brezhibno in poceni. Voznik naj vas za nekaj evrov zapelje do The Amoreiras Wall, t. i. lizbonske stene slavnih, v prestižni četrti Amoreiras, med trgoma Amoreiras in Marquês de Pombal Squareso, ki je največja takšna galerija

Najlepše se je izgubiti v labirintu tlakovanih uličic.

na prostem na Iberskem polotoku. Vsebina grafitov, ki so jih ustvarili znani portugalski umetniki, v zadnjih letih postaja vse bolj politična, najbolj prepoznavni pa sta še vedno umetniški črno-beli podobi Einsteina in glasbenika Tupaca, ki sta vsekakor vredni ogleda.

Le streljaj stran, v najvišjem nadstropju nakupovalnega središča Amoreiras, ki se ponaša z več kot 200 trgovinami prestižnih blagovnih znamk, je precej bolj kot trgovska ponudba fascinanten panoramski razgled z vrha, od koder boste imeli za pet evrov izjemen pogled na Lizbono. Od tam boste videli tudi do akvadukta Águas Livres, do katerega se sicer lahko odpravite peš. Veličastna arhitekturna stvaritev velja za enega najbolj izjemnih primerov portugal-

skega inženiringa 18. stoletja. Mreža kanalov se razteza dobrih 58 kilometrov daleč, akvadukt pa je eden največjih lizbonskih spomenikov na prostem. Če imate dovolj časa in če vas zanima, kako je videti tukajšnje podzemlje, se za pet evrov pridružite vodstvu po podzemnih rovih ali pa si zanimivo notranjost vodnega templja oglejte za tri evre. V dih jemljoči veliki marmornati sobi s starodavno fontano, ki so jo nekoč uporabljali kot rezervoar vode, pa se lahko udeležite tudi katerega od številnih dogodkov, koncertov ali razstav.

Nato na postaji čez cesto počakajte na zgodovinski lizbonski rumeni tramvaj. Številka 24 je odlična alternativa vedno (pre)polnemu tramvaju številka 28, ki je postal ena glavnih turističnih atrakcij v mestu. S štiri-

Zgodovinski
lizbonski rumeni
tramvaj

PREVOZI

Staro mestno jedro Lizbone leži na sedmih gričih. Ker boste veliko hodili navzdol in navkreber, bodite udobno obuti. In pazite na tlakovcih, saj zlasti ob dežju na njih drsi. Ker vam bo hoja vzela precej časa, v šestih urah svetujemo obisk ene ali največ dveh mestnih četrti.

Odlična alternativa raziskovanju mesta je poceni prevoz Uber, ki v Lizboni odlično deluje. Cenovno dostopni so tudi taksiji, razmeroma poceni pa je zlasti javni prevoz. Metro ima štiri linije (modro, rumeno, rdečo in zeleno), ki jih kombinirate z avtobusi in tramvaji.

Za prevoz z avtobusom ali tramvajem boste za vozovnico Via Viagem, ki jo lahko kupite na vseh metro postajah, plačali manj, kot če jo boste kupili na krovu. Posamezno vozovnico lahko uporabljate za povezovalne ali direktne vožnje, dolge do 60 minut.

Cena vožnje z vozovnico Via Viagem:

- cena vozovnice, na katero nalagate denar: 0,50 evra (enkratno plačilo)
- cena vožnje z avtobusom, tramvajem, dvigalom, vzpenjačo in metrojem: 1,30 evra

Če kupite vozovnico na krovu:

- cena vožnje z avtobusom: 1,85 evra
 - cena vožnje s tramvajem: 2,90 evra
 - cena vožnje z metrojem: 1,95 evra
- Dnevna vozovnica za avtobus, tramvaj, dvigalo, vzpenjačo in metro velja 24 ur: 6,30 evra.

riindvajsetico se boste za slabe tri evre zapeljali vse do četrti Príncipe Real, kjer izstopite in nadaljujete peš. Soseska je bila uvrščena na seznam najboljših na svetu, zato imate gotovo več dobrih razlogov za obisk. Ustavite se v botaničnem vrtu, ki pokriva dobrih deset hektarov površine, pohvali pa se lahko z več kot 18.000 vrstami rastlin, med drugim z nenavadnimi avstralskimi drevesi in palmami, ki menda obstajajo že od časa dinosavrov.

Le dve minuti hoda od veličastnega botaničnega raja vstopite v čudovito ohranjeno notranjost palače Palacete Ribeiro da Cunha. V njej zadnja leta domuje galerija Embaixada, ki je preurejena v umetnostno galerijo, restavracijo in lične pop-up trgovine z izbranimi oblikovalskimi presežki. Nato pa spijte kavo v lokalu Quiosque Lisboa v parku nasproti ali naročite slasten čokoladni kolaček v kavarni Bettina & Niccolò Corallo Chocolate & Café

VEČER ZA FADO

Fado se je sprva pojavil zlasti v revnih četrtih Lizbone, pozneje pa je ta glasbena zvrst postala zelo priljubljena in cenjena po vsem svetu. Lizbonski blues, kakor mu radi rečejo, pevke in pevci izvajajo ob spremljavi portugalske kitare, prerasel pa je v umetnost in postal del portugalske kulture.

Če se zvečer sprehodite po četrti Alfama, lahko to otožno portugalsko glasbo slišite že na ulici. Mi pa vam ponujamo nekaj izbranih klubov, kjer boste doživeli pravi večer fada:

- četrt Estrela/Lapa/Santos: Senhor Vinho
- četrt Bairro Alto: Tasca do aChico
- četrt Santa Maria Maior: Clube de Fado
- četrt Chiado: Cafe Luso
- četrt Alfama: Parreirinha de Alfama

za vogalom. Sprehod po ulici, ki pe-lje proti središču, vas bo nagradil s prekrasnim razgledom na mesto v parku Miradouro de Sao Pedro de Alcantara. Tukaj lahko ob koncih tedna najdete umetniško tržnico in na kateri od stojnic pokusite okusno belo sangrijo.

Ne pozabite si vzeti časa za odlično kosilo, večerjo ali pa kaj malega prigriznite v sproščenem vzdušju gostilne Taberna Bairro do Avillez. Jose Avillez, eden najbolj prepoznavnih portugalskih kuharjev, ki se lahko pohvali z dvema Michelinovima zvezdicama, je z ekipo mladih kuharjev pripravil dobrote tradicionalne portugalske kuhinje, ki so dosegljive vsakemu žepu. Za predjed pokusite odlične olive, tunin sendvič z zelenjavo in krompirčkom, za glavno jed naročite polenovko z drobtinami iz koruznega kruha in pikantne klobase, servirano s čebulnim pirejem, za posladek pa ne boste zgrešili, če se odločite za okusno čokoladno tortico.

Po obedu se sprehodite še do popularne četrti Chiado, ki je označena na vseh turističnih zemljevidih Lizbone. Tukaj boste namreč našli vrsto prijetnih kavarn in odličnih restavracij. Lahko pa se ustavite v knjigarni Bertrand, ki velja za

ALI STE VEDELI?

- Most 25. aprila pogosto primerjajo z mostom Golden Gate v San Franciscu, saj sta enake barve in podobne konstrukcije.
- Navdih za Kristusa Kralja (Cristo Rei), ki se na drugi strani reke Tajo z odprtimi rokami dviga 80 metrov visoko, je bil kip Jezusa Kristusa v brazilskem Riu de Janeiru.
- V Lizboni sonce sije od 2900 do 3300 ur na leto.
- Lizbonski most Vasco da Gama je najdaljši most v Evropi. Leta 1998 so podrl rekord, ko so sestavili najdaljšo jedilno mizo na svetu in ob njej postregli kosilo več kot 15.000 ljudem.
- Nogometni klub Benfica je uvrščen v Guinnessovo knjigo rekordov kot klub z največ navijači. Po vsem svetu jih ima menda več kot 14 milijonov.

Talilni lonec vseh kultur in jedi sveta vas bo gotovo prepričal, da pokusite kakšno malce bolj nenavadno specialiteto.

najstarejšo delujočo knjigarno na svetu, se fotografirate ob bronastem kipu pesnika Fernanda Pessoa, dan pa končate ob kozarcu portugalskega vina v vinoteki By The Wine, kjer se lahko pozabavate s štetjem 3267 vinskih steklenic, ki so jih arhitekti vključili v strop dobro premišljenega interierja.

Med tradicijo in sodobnostjo: Alfama in Alcântara

Če mesto raje raziskujete tako, da pogosteje uporabite javni prevoz, potem vam priporočam, da se z letališča s taksijem ali Uberjem najprej odpravite do gradu Castelo de S. Jorge, od koder boste imeli zares imeniten razgled na mesto. Čeprav je obisk gradu za dobrih osem evrov navdihujoč, pa vas ne bodo nič manj navdušile trgovnice z ročno poslikanimi keramičnimi ploščicami, lično ustvarjenim nakitom ali ročno sešitimi torbami iz plute na vzpetini pod gradom.

Sprehodite se po znameniti četrti Alfama, ki je ni uničil niti potres leta 1775. Slikovit labirint ozkih uličic, posejanih s hišami, obloženimi s ploščicami in z železnimi balkoni, z glasnimi domačini, ki se pogovarjajo vsak s svojega okna, vas bo gotovo prevzel. Kavico popijte na razgledni terasi Portas do Sol, nato pa skočite na prej omenjeni priljubljeni tramvaj številka 28, ki bo vsak čas pripeljal mimo vas. Če boste našli prostor ob oknu, uživajte v dogajanju na uličicah, izstopite pa nedaleč stran od osrednjega mestnega trga Praça do Comércio. Za dva evra in pol se povzpnete na vrh slavloloka, od koder boste imeli razgled na glavno nakupovalno ulico v mestu ter Kristusa Kralja (Cristo Rei) na drugi strani reke Tajo. Če svoje najljubše ljudi radi obdarite z bolj nenavadnimi darilci, raziščite police trgovine Lisbon Duck Store. Trgovina, kjer prodajajo izključno gumijaste račke za v kad, je atrakcija posebne vrste. Izbirate lahko med račkami v obliki

superjunakov, politikov, umetnikov, nogometašev ...

Od tod se odpravite z avtobusom do kulinarčne tržnice Time Out, kjer boste na enem mestu našli več kot petdeset restavracij, barov in trgovinic s hrano ter izbirali med najboljšim sušijem v mestu, sočnim hamburgerjem ali vegansko pico. Vzemite si čas in se prepustite pestremu dogajanju. Talilni lonec vseh kultur in jedi sveta vas bo gotovo prepričal, da pokusite kakšno malce bolj nenavadno portugalsko kulinarčno specialiteto.

Pri tržnici počakajte avtobus številka 15 ali pokličite Uber in se odpravite še do industrijskega kompleksa LX Factory. Umetniško središče, ki malce spominja na ljubljansko Metelkovo, je polno kavarn, dizajnerskih trgovinic, knjigarn, oblikovalskih studiev, coworking prostorov, start-up podjetij, zlasti pa zanimivih ustvarjalcev vseh vetrov. Ob nedeljah boste tam našli umetniško tržnico in boljši trg, čez teden pa vas bodo za zidovi tega edinstvenega umetniškega mesta v malem navdušili spontani koncerti. Nedaleč od vhoda deluje prijetna kavarna Café na Fábrica, kjer za kosilo strežejo odlično juho, knjigarna Ler Devagar (beri počasi, op. p.) pa vas bo očarala s svojo velikostjo in raznovrstnostjo knjig na policah, ki segajo vse do stropa. Tam s svojim umetniškim laboratorijem domuje tudi upokojeni umetnik Pietro Proserpio, ki vam bo v zgornjem nadstropju knjigarne z veseljem predstavil svoje umetnine in vas popeljal v svet tehnologije prihodnosti.

Po obisku umetniškega studia se z dvigalom odpeljite še v drugo nadstropje restavracije in bara Rio Maravilha. Oblikovan je v sodobnem slogu, vizualno pa ga nadgrajuje kip ženske, obrnjene proti Kristusu Kralju. Na strehi Rio Maravilha strežejo portugalsko in brazilsko hrano ter odlične koktajle, kar naj bo še eden od razlogov, da dan v Lizboni sklenete na najboljši mogoč način – s pogledom na sončni zahod. **A**

TRADICIONALNA JEDAČA

IN PIJAČA

- Portugalci so veliki ljubitelji morske hrane. Bacalhau, polenovka, je njihova tradicionalna jed, ki vam jo bodo postregli na vse mogoče načine. Poznajo menda 365 receptov – za vsak dan v letu enega.
- Obvezno se ustavite v kateri od slaščičarn, kjer iz listnatega testa in jajčne kreme pripravljajo sladke kolačke pasteis de nata. Najboljši so, če jih posujete s cimetom.
- V katerem od barov pokusite tradicionalni češnjev liker ginginja ali kakovostno portugalsko vino. Najbolj so ponosni na portovec, močno, sladko in gosto desertno vino, ki ga radi pijejo v dobri družbi.

